(EK) M Ø T E

i den utvidede utenriks- og konstitusjonskomite

fredag den 5. juni 1987 kl. 9.

Møtet ble ledet av komiteens leder, Kåre Willoch.

Til stede var: Kjell Magne Bondevik, Ingeborg Botnen, Johan Buttedahl, Kaci Kullmann Five, Einar Førde, Theo Koritzinsky, Harald U. Lied, Jan Petersen, Reiulf Steen, Jan P. Syse, Kåre Willoch, Liv Aasen, Jo Benkow, Kjell Magne Fredheim, Arve Berg, Johan J. Jakobsen, Brit Jørgensen, Thor Knudsen, Gunn Vigdis Olsen-Hagen, Borghild Røyseland, Asbjørn Sjøthun, Harald Synnes, Sigurd Verdal, Bjørn Erling Ytterhorn og Inger Pedersen (for Gunnar Skaug).

Av Regjeringens medlemmer var til stede: Statsminister Gro Harlem Brundtland og utenriksminister Thorvald Stoltenberg.

Følgende embetsmenn ble gitt adgang til møtet: Fra Utenriksdepartementet: Ekspedisjonssjef Bjørn Kristvik, ekspedisjonssjef Per Tresselt og ekspedisjonssjef Bjørn Barth.

Videre var til stede komiteens faste sekretær, Jan Tore Holvik.

Dagsorden:

1. Situasjonen foran NATO's utenriksministermøte i Reykjavik 11. - 12. juni 1987.
2. [redacted]
3. Troll/Sleipner-avtalen. Forholdet til Frankrike.
4. Situasjonen i Den persiske gulf.
5. Kontroll av tungtvann solgt til Israel.
6. Spørsmålet om erstatningskrav etter Tsjernobyl-ulykken.
7. Eventuelt.

KOMITEENS LEDER: Da kan vi konstatere at møtet er satt.

(EK) Sak nr. 1.

Situasjonen foran NATO's utenriksministermøte i Reykjavik 11. - 12. juni 1987.

KOMITEENS LEDER: Jeg antar at det er utenriksministeren som skal redegjøre.

UTENRIKSMINISTER THORVALD STOLTENBERG: Jeg har litt dårlig samvittighet for dette møtet. Jeg har nettopp hørt at det var møte i Stortinget til kl. 02.30 i natt. Men jeg føler behov for å drøfte disse sakene med den utvidede, fordi det er saker som til dels har vært, til dels er og jeg vil frykte til dels kan bli vanskelige. Da synes jeg det er riktig på et såpass tidlig stadium i utviklingen å drøfte dem i den utvidede.

Når det gjelder sak nr. 1, NATOs utenriksministermøte 11. og 12. juni, ser det i dag ut til å være to ting som står i forgrunnen. Jeg sier med vilje "i dag", fordi vi er i en situasjon med stadige forandringer - bare fra i forgårs til i går skjedde det forandringer. Jeg vil iallfall gi en orientering om situasjonen pr. i dag og de holdninger som Regjeringen har inntatt.

Det sentrale punktet, som man ventet ville bli avgjort på utenriksministermøtet, men som synes avklart allerede i dag, er naturligvis spørsmålet om nedrustning av kjernefysiske landbaserte mellomdistanseraketter. Det avtegner seg følgende enighet i NATO om hva amerikanerne skal kunne gå tilbake til Sovjet med for å fortsette forhandlingene:

Man går nå inn for å fjerne alle kjernefysiske mellomdistanseraketter med lang rekkevidde - LRINF - fra Europa, men det skal på hver side bli igjen 100 stridshoder på utskytere på nasjonalt territorium utenfor Europa. Dette har vært Sovjets ønske, som de hittil ikke har gitt tegn til å ville gi etter på. Fra NATOs side, og ikke minst fra amerikanernes side, ønsker man å prøve å få til at også disse 100 på hver side utenfor Europa fjernes, av to grunner: For det første fordi dette naturligvis opptar asiatiske land sterkt, for det er i Asia de 100 på sovjetisk side kommer til å være, og for det andre fordi kontrollmulighetene vil være langt bedre hvis vi greier å fjerne alle mellomdistanseraketter med lang rekkevidde. Men det er enighet i NATO om at dette spørsmålet ikke skal forhindre at man trekker tilbake alle LRINF - for å fatte meg i kort-

(EK) het og i fagspråket - fra Europa. Det kommer derfor ikke til å hindre en avtale.

Det har ikke vært lagt på bordet noe skriftlig krav fra sovjetisk side om at de 72 tyske Pershing I A - det er Pershing-raketter med ca. 750 km rekkevidde - skulle trekkes inn i forhandlingene, men det har vært sagt muntlig. Det er dette som har skapt noe av forsinkelsene i konsultasjonene innen NATO, fordi den tyske regjering, som dere har lest i avisene, delte seg i spørsmålet. Forbundskansler Kohl gikk meget bestemt inn for at disse 72 skulle holdes utenfor. Det var altså tilbakeholdenhet med hensyn til å støtte fullt ut null-null-løsningen. Nå kom den tyske regjering i går fram til at den vil støtte null-null-løsningen, forutsatt at de amerikanske stridshodene på de 72 tyske rakettene holdes utenfor.

Når det gjelder selve rakettene, tror jeg ikke det er vanskelig å holde dem utenfor, for Sovjet og USA har hele tiden vært enige om at tredjelands våpen skal holdes utenfor. Det betyr også de tyske. Men det kan være et problem rundt stridshodene. Det er imidlertid på denne basis det er blitt enighet i alliansen, og også tyskerne går inn for å støtte en dobbelt-null-løsning.

Da er jeg allerede i ferd med å snakke om den andre null-løsningen, som går på mellomdistanseraketter med kortere rekkevidde. Det er, som alle her vet, de med rekkevidde på 500 - 1 000 km. Når det i forhandlingene konkretiseres hvilke våpentyper det er snakk om, nemlig SS-12, -22 og -23, skyldes det at det er faglig uenighet om rekkevidden av SS-23. Det sies fra sovjetisk side at de bare har en rekkevidde på 470-475 km. Men for at det ikke skal være noen misforståelse her, er de trukket inn. Sovjet har godtatt det. Det Shultz da vil gå tilbake til Sjevardnadse med, er at man helst vil ha bort alle LRINF, også de 100 på hver side utenfor Europa, men at de 72 tyske Pershing I A holdes utenfor, som det - slik det ser ut i dag - er enighet om i alliansen.

Det som ikke blir fullt så greit på utenriksministermøtet, og som jeg ikke engang vet om vi vil klare å løse, er det spørsmålet som reiser seg når vi nå skimter en null-null-løsning: Hva med de resterende kjernefysiske våpen, de med rekkevidde under 500 km, og hva med de kjemiske og konvensjonelle våpen?

Jeg skal bare kort nevne alliansens synspunkter. Når det gjelder de kjernefysiske våpen som har rekkevidde under 500 km, legger tyskerne, selv om de ikke har satt det som en betingelse, stor vekt på at disse snarest mulig trekkes inn i forhandlingene. Ame-

(EK) rikanerne er meget tilbakeholdne her, og får støtte fra flere europeiske land, som mener at man nå må vente med det, og heller konsentrere seg om å få en løsning på de kjemiske og konvensjonelle våpen.

Når det gjelder de kjemiske våpen, forteller de som forhandler i Genève, at man nærmer seg konkrete løsninger. Man har kommet langt både når det gjelder enighet om forbud og omfanget av et forbud, og ikke minst når det gjelder verifikasjon og inspeksjon, som har vært det vanskelige.

Når det gjelder konvensjonelle våpen, har man imidlertid ikke kommet langt. Vi er kjent med at det har vært 14 års forhandlinger i Wien om MBFR, balanserte styrkereduksjoner i Sentral-Europa. Man er kommet langt i den forstand at det foreligger et østlig og et vestlig forslag som ikke står så langt fra hverandre. Men når man nå snakker om konvensjonelle nedrustnignsforhandlinger, dreier deg seg naturligvis om et langt bredere område enn Sentral-Europa - vi snakker bl.a. også om vårt eget område. I øyeblikket er vi i den situasjon at man fra Warszawapaktens og Sovjets side har foreslått at man går inn i forhandlinger. Utenriksministermøtet i NATO i Halifax i fjor gikk inn for forhandlinger. Men nå har det låst seg fast i alliansen på grunn av følgende:

Franskmennene insisterer på at slike forhandlinger skal skje innen rammen av Konferansen om sikkerhet og samarbeid i Europa, som også innbefatter de nøytrale landene. Vi andre - jeg sier "vi andre" fordi jeg har gitt uttrykk for samme synspunkt - sier at det virker meningsløst når vi snakker om en styrkereduksjon eller nedrustning som går direkte på Warszawapaktens og NATOs styrker, at nøytrale land skal sitte og forhandle om dette. Det virker kunstig. Jeg vet ikke engang om de vil, men det er meget mulig. Franskmennene har overhodet ikke gitt inntrykk av å ville bli påvirket, så her står det i øyeblikket helt stille.

Så vidt jeg vet, har ikke dette vært kjent offentlig, men jeg vil dere skal være klar over at det nå drøftes om man simpelthen i Reykjavik, for å komme videre, skal si at de land som er med i det integrerte militære samarbeid i NATO, får gå videre med disse forhandlingene. Det betyr at man på en relativt brutal måte sier at Frankrike og Spania må være utenfor. Jeg har gitt uttrykk for at dette - naturligvis - ikke er noen ønskelig situasjon for alliansen, men jeg synes det nå begynner å bli ganske presserende for oss å komme i gang med de konvensjonelle nedrustningsdrøftelsene, både av hensyn til det som skjer når det gjelder kjernefysiske våpen, og fordi vi ikke må overlate initiativet helt til Sovjet.

(EK) - Jeg blir minnet om at vi har syv saker til behandling her i dag. Jeg skal være mye kortere i de andre sakene.

KOMITEENS LEDER: Jeg takker utenriksministeren for redegjørelsen. Jeg ser det som svært viktig at dette spørsmål er tatt opp i denne komite foran utenriksministermøtet.

For min egen del har jeg lite, men litt å bemerke. Det første gjelder for så vidt en liten detalj, men jeg har behov for en viss ytterligere påvisning av riktigheten av at det skal ha vært delte meninger i den tyske regjering om det opplegg som nå foreligger. Etter hva jeg har hørt, har utenriksminister Genscher, som er en fremragende taktiker, ikke uttalt seg før om Pershing I A, og det har ligget i kortene at han ville frem til det som nå er resultatet. Jeg finner grunn til å anta - men vil gjerne ha det motsagt hvis det ikke er riktig - at det tyske forslag som nå foreligger, er et omforent forslag som ligger nær alle de tyske regjeringspartiers standpunkt fra begynnelsen av. Det gir ytterligere grunn til å støtte det som jeg forstår er utenriksministerens konklusjon, nemlig at dette er et standpunkt vi for vår del ikke bør ha vanskeligheter med. Jeg vil gjerne skyte inn at jeg er enig med utenriksministeren i at meget kunne ha talt for at dette kunne vært gjort annerledes fra begynnelsen av. Men når det ikke har skjedd, virker dette i den nå foreliggende situasjon som et naturlig standpunkt fra norsk side.

Jeg vil også varmt støtte at man i det minste gjør hva man kan for å få bort de resterende 100 stridshoder, idet jeg synes det er utenrikspolitisk noe betenkelig om NATO skyver denne byrde over på asiatiske land som får disse stridshoder plassert i sin nærhet. Også på det punkt forstår jeg at utenriksministeren er av samme oppfatning.

Når det så gjelder MBFR, må jeg få gi uttrykk for en umiddelbar betenkelighet over å begynne å forhandle om disse spørsmål uten at franskmennene er med. Jeg har svært vanskelig for å se hvorledes slike forhandlinger i det hele tatt kan føre frem til noen som helst avtale med Sovjet uten fransk deltakelse, for det er liten tvil om at de franske styrkene finnes.

Jeg vil ellers meget varmt støtte kravet om at man nå får en avtale om de kjemiske våpen.

Alt i alt synes jeg det ser ut til at opplegget for dette møte ikke er spesielt komplisert sett fra NATOs side.

(EK) KJELL MAGNE BONDEVIK: Jeg ville hovedsakelig stille et spørsmål. Men siden jeg først har ordet, vil jeg si at jeg synes det utenriksministeren har redegjort for, ser ganske optimistisk ut, og det ville være gledelig om dette kunne bli resultatet i forhandlingene med Sovjetunionen. Jeg vil også understreke viktigheten av å få til en avtale om kjemiske våpen, i tillegg til kjernefysiske våpen. Vi er vel alle her, i likhet med Amerika, interessert i en fullstendig null-null-løsning.

Mitt spørsmål er: Hvis det blir stående igjen 100 stridshoder på begge sider, går det an å si noe om hvilke geografiske områder de er rettet mot og vil kunne nå?

KOMITEENS LEDER: Av praktiske grunner vil jeg spørre om utenriksministeren kan svare på eventuelle spørsmål under ett.

HARALD U. LIED: Jeg vil gjerne spørre om det er mulig å si noe mer om den begrunnelse franskmennene har for sitt standpunkt til MBFR?

THEO KORITZINSKY: Det meste av det utenriksministeren har sagt, er positivt.

En situasjon der NATO må forhandle med Warszawapakten om konvensjonell nedrustning uten at Frankrike er med, er opplagt ingen gunstig situasjon. Men jeg synes likevel det er bedre enn om Frankrike i praksis skulle ha en slags vetorett og hindre at slike forhandlinger kommer i gang.

Når det gjelder komitelederens merknad i stad om at en ikke bør videreføre slike forhandlinger uten at Frankrike er med fordi Sovjet vil være opptatt av de franske konvensjonelle våpnene, vil jeg bare minne om den glidningen som skjedde i den sovjetiske holdningen i synet på de britiske og franske atomvåpen. I den forbindelse endret jo Sovjet posisjon. I begynnelsen krevde Sovjet at de britiske og franske atomvåpen skulle telles med i forbindelse med en eventuell reduksjon eller fjerning av mellomdistanseraketter i Europa. Jeg kan derfor ikke se at fransk deltakelse er så avgjørende at det skulle hindre NATO og Warszawapakten i å komme i gang med forhandlinger - om nødvendig også uten Frankrike.

Jeg har ett spørsmål til slutt. Det gjelder det utspillet som kom fra Warszawapakten i forrige uke

(EK) om at man ønsker forhandlinger med NATO om de generelle militære doktriner og strategier i begge allianser. Er dette utspillet fra Warszawapakten møtt med interesse og en viss velvilje fra NATOs side, og vil det kunne bli et tema på det kommende utenriksministermøtet i NATO?

UTENRIKSMINISTER THORVALD STOLTENBERG: Først vil jeg oppklare en misforståelse. Jeg har iallfall ikke ment å si at det er uenighet i den tyske regjering om det forslag de kom fram til i går. Den tyske regjering står samlet bak det opplegg man nå er kommet fram til.

Så til spørsmålet om hvor de 100 stridshodene som blir igjen på hver side, skal være, og hvem de vil kunne nå. Aller først vil jeg si at hvis man ikke får til en fjerning av dem nå på dette trinn, som vel ikke er sannsynlig, vil forhåpentligvis forhandlingene med sikte på å fjerne dem fortsette. Sovjet vil ha sine plassert øst for Ural. Det betyr altså at asiatiske land som Japan og Kina vil være innen rekkevidde. Amerikanerne vil ha sine i Alaska, men det ønsker ikke Sovjet at de skal ha. Amerikanerne har imidlertid sagt at det kan ikke Sovjet bestemme. Hvis amerikanerne har sine i Alaska, vil Sovjet regne dem som strategiske fordi de kan nå Sovjet.

Så var det franskmennenes begrunnelse for sitt standpunkt. Begrunnelsen er at nedrustning av konvensjonelle våpen gjelder hele Europa, uansett om man er med i NATO eller Warszawapakten, eller om man ikke er det. Det er den egentlige begrunnelsen. Men jeg må nok si - i dette forum - at jeg er redd det er uvilje mot selve det å forhandle om nedrustning av konvensjonelle våpen som ligger til grunn. Det er ikke bare på norsk side man er bekymret for at franskmennene nedlegger et slags veto mot videre nedrustning av konvensjonelle våpen. Ikke minst amerikanerne, men også tyskerne og engelskmennene har uttrykt bekymring for at det er dette som ligger bak den franske holdning.

Når det gjelder Warszawapaktens utspill om drøftelser rundt strategiene, må jeg bare si at jeg ikke har hørt reaksjoner på det ennå. Jeg har ikke hatt noen drøftelse om det. Men jeg tror jeg allerede nå kan si at det ikke vil bli noen diskusjon om det på utenriksministermøtet i Reykjavik, for der har vi mer enn nok med de to sakene jeg nå har orientert om.

KOMITEENS LEDER: Flere har ikke bedt om ordet til denne sak.

(EK)

Sak nr. 2.

[redacted]

(EK)

[redacted]

(GSR)

(GSR) [redacted]

(GSR) [redacted]

Sak nr. 3.

Troll/Sleipner-avtalen. Forholdet til Frankrike.

UTENRIKSMINISTER THORVALD STOLTENBERG: Jeg vil bare her gå rett på konklusjonen:

Her har det, som sikkert flere er klar over, vært ganske stor aktivitet fra fransk side. Jeg tror nå at etter den 11. konsesjonsrunde og resultatet av den, hvor altså både Total og Elf ble tildelt oppgaver, vil den franske aktiviteten flate noe ut. Problemet vårt har vært at de ser på dette som en slags kjøp/salg-avtale, og det kan ikke vi godta.

Vi vil gjerne gå inn i både industrisamarbeidet og kultursamarbeide, men vi kan ikke se på dette prosjekt for prosjekt eller sette prosjektene mot hverandre. Det hadde vi problemer med en tid, men det er mitt inntrykk at dette nå har lagt seg.

Når vi tillegger dette stor betydning, er ikke det bare på grunn av generelle utenrikspolitiske forhold, men det går også på de muligheter vi vil kunne ha i et industrisamarbeid og teknologisk samarbeid med Frankrike.

KOMITEENS LEDER: Jeg har forståelse for at man gjerne vil hevde at det ikke er noen utenrikspolitiske sider ved tildeling av konsesjoner, men det ville være betenkelig hvis man virkelig trodde det.

UTENRIKSMINISTER THORVALD STOLTENBERG: Jeg har notert meg det.

(GSR) KOMITEENS LEDER: Flere har ikke bedt om ordet til denne sak.

Sak nr. 4.

Situasjonen i Den persiske gulf.

UTENRIKSMINISTER THORVALD STOLTENBERG: Situasjonen i Gulfen er kjent, og det eneste jeg kort vil si, er at vi fra norsk side for det første formelt i brev til Rederiforbundet har orientert om risikoen ved å seile i Gulfen. Vi har hatt møte med skipsfartens organisasjoner, Sjømannsforbundet og de berørte departementer.

Vi har opprettet en krisegruppe for det tilfelles skyld at det skulle skje noe der. Jeg vil i den forbindelse gjerne si at selv om det formelt sett naturligvis er skip som seiler under norsk flagg, som vi føler ansvar for, tror jeg at vi reelt sett skal se i øynene at også norske sjøfolk som seiler på fartøyer under utenlandsk flagg, er vårt ansvar hvis det skulle skje noe. Dette gjør at norske borgere og mange andre i dette området er ganske utsatt. Vi har mellom 25 og 30 skip som seiler under norsk flagg eller som er i norsk eie i dette området pr. døgn, og det gjør at vi synes det er riktig å ha en slik krisegruppe klar.

En norsk delegasjon hvor vår ambassadør Tom Vraalsen er med, reiser til Gulf-området neste uke for å drøfte sikkerhetssituasjonen med landene i området.

Endelig vil jeg nevne at jeg selv var i FN i New York i forrige uke og drøftet situasjonen med generalsekretæren. Det ser ikke ut som om FN vil makte denne oppgaven når det gjelder sikkerheten i Gulfen; den vil antakelig være for stor. Det er iallfall generalsekretærens vurdering, og det tror jeg han har rett i. Et samarbeid mellom de to supermaktene USA og Sovjetunionen er det ikke tegn til innen rammen av en FN-styrke i Gulfen.

Derimot er det nå i Sikkerhetsrådet samarbeid mellom de fem faste medlemmene om et opplegg til en politisk uttalelse, og her er det Sovjetunionen og USA som sammen har gått i spissen for å få dette til.

(GSR)

KOMITEENS LEDER: Flere har ikke bedt om ordet til denne sak.

Sak nr. 5.

Kontroll av tungtvann solgt til Israel.

UTENRIKSMINISTER THORVALD STOLTENBERG: Komiteens medlemmer er jo kjent med både problemstillingen og hva vi fra norsk side har gjort, bl.a. gjennom tidligere utenriksminister Frydenlunds svar i Stortinget den 12. februar.

Det jeg føler behov for å si på det nåværende stadium, er at jeg tror vi er kommet dit hen at uformelle underhåndsdrøftelser med Israel ikke vil føre til noe annet enn at vi bruker tid på det.

Statsministeren har hatt en samtale med utenriksminister Peres i Roma. Jeg føler at vi er kommet til et punkt hvor det ville være naturlig at vi formelt overfor den israelske regjering anmodet om at sikkerhetskontrollfunksjonene overføres til IAEA, og så får vi avvente et svar på anmodningen, og se på de problemer som da måtte komme. - Dette er kort sagt, men det er ingen enkel sak.

THEO KORITZINSKY: Denne saken var, som utenriksministeren sa, sist oppe i Stortinget den 12. februar. Jeg synes det er viktig her å understreke at representanter for alle partier støttet at Norge skulle prøve å få til kontroll- og inspeksjonsordninger gjennom IAEA.

Det er snart gått fire måneder siden da. Jeg skjønner at det etter Utenriksdepartementets vurdering var gunstig med en grundig og mer uformell sondering før en går til formelle skritt. Jeg synes de uformelle sonderingene har tatt noe lang tid, men jeg skjønner de overveielsene man har foretatt i departementet. Jeg vil støtte at en nå går til mer formelle skritt, men jeg har noen spørsmål i sakens anledning.

Jeg vil gjerne at utenriksministeren bekrefter at vi har kontroll- og inspeksjonsrettigheter etter avtalen fra 1959 når det gjelder en overføring til Atomenergibyrået, men at vi også

(GSR) bilateralt har inspeksjonsrettigheter etter 1959-avtalen, og at klausulene i avtalen fra den gang faktisk gir Norge rett til i siste instans å hente tungtvannet tilbake hvis det er politisk grunnlag for det etter at man eventuelt har fastslått at tungtvannet ikke har vært brukt etter forutsetningene.

Det andre spørsmålet er: Hva kan opplyses om norsk eksport av tungtvann til Frankrike i perioden 1950-65? Israel fikk i begynnelsen av 1960-årene ca. 20 tonn fra Norge og har senere fått ett tonn, og har til sammen fått fire tonn fra USA. Men det finnes forskning og uttalelser som tyder på at Frankrike har solgt tungtvann til Israel, og at dette tungtvannet eventuelt har vært reeksportert fra Frankrike etter at det har vært solgt fra Norge til Frankrike. Spørsmålet er altså: Hvor store mengder tungtvann har vært solgt fra Norge til Frankrike, og hva slags kontroll- og inspeksjons-klausuler har eksistert for dette salget fra Norge til Frankrike?

(SL) BJØRN ERLING YTTERHORN: Jeg tok denne saken opp etter utenriksministerens innlegg i desember, og daværende utenriksminister reagerte ikke på det. Så vidt jeg har kunnet forstå, er ikke-spredningsavtalen det avtaleverket som regulerer forholdene omkring handel med tungtvann, og da har Norge en legitim inspeksjonsrett. I den forbindelse vil jeg gjerne spørre utenriksministeren: Hva har vært Israels reaksjon på den norske henvendelsen? Er de uvillige, eller hvilke argumenter bruker de for ikke å uttale seg om hva det norske tungtvannet er brukt til?

UTENRIKSMINISTER THORVALD STOLTENBERG: Til det siste først: Israels reaksjon har vært tilbakeholdenhet. Det tror jeg jeg må ha dekning for å si. Jeg tror at fortsatte samtaler innen den ramme vi hittil har holdt, vil bety at vi bruker mer tid uten å kunne gi noe tydeligere svar neste gang vi møter i den utvidede heller. Derfor føler jeg at det vi må gjøre, er å skrive et formelt brev for å få et formelt svar, og at vi vurderer og drøfter de problemer som da måtte oppstå.

Jeg kan bekrefte at det ifølge avtalen av 1959 foreligger rett til å overføre kontrollfunksjonene til IAEA, og at vi også bilateralt har inspeksjonsrettigheter. Det brukes også uttrykket "forvisse oss om". Men det er klart at hvis vi skal forvisse oss om noe, ligger det i det en innsynsrett.

Det vil kanskje være riktig av meg å lese opp fra et notat vi har fått fra Statens Atomtilsyn og Institutt for Atomenergi, hvor de gir en rent faglig vurdering av de problemer som oppstår bilateralt når det gjelder "å forvisse oss om". Jeg sieterer fra notatet:

> "Det er i prinsippet mulig å erstatte den avviste IAEA's sikkerhetskontroll med norsk sikkerhetskontroll, men etter vårt syn kan Dimona-reaktoren være ett av et meget lite antall steder i verden som vil betinge nærmest kontinuerlig sikkerhetskontroll. For at sikkerhetskontrollen ikke skal gi falsk trygghet vil det være nødvendig å ha inspektører bosatt på stedet. Det vil også kunne være nødvendig å skaffe seg oversikt over alt som er skjedd med brensel fra Dimona-reaktoren siden 1963."

Så stilte Koritzinsky noen spørsmål om Frankrike. Jeg har ikke arbeidet tilstrekkelig med

(SL) forholdet til Frankrike ennå, så jeg har ikke lyst til å gå inn på ting og gi svar som vil være omtrentlige. Det er 151 tonn som er oppgitt her, men jeg har lyst til å gå inn på avtalen i en annen sammenheng.

LIV AASEN: Når det gjelder eksport av tungtvann, har jeg en følelse av at det på det området er altfor dårlige internasjonale regler. Når en ser hvor lett dette kommer på avveie, til tross for avtaler om at dette skal brukes til fredelige formål, undrer jeg på hva Norge kan gjøre for å ta et initiativ når det gjelder kontrollen med eksport av tungtvann.

UTENRIKSMINISTER THORVALD STOLTENBERG: Det jeg har gjort, er at jeg har bedt om å få en samtale med Blix, som er sjef for IAEA, og det ser ut til at jeg skal få en samtale med ham 17. juni. Det er nettopp for å drøfte disse spørsmålene. Det er klart at vi må være forberedt på å få i fanget en vanskelig sak, både den konkrete saken vis-à-vis Israel, men også i forhold til de spørsmål Liv Aasen reiser.

THEO KORITZINSKY: Jeg ser fram til at Stortinget så raskt som mulig får nye opplysninger i saken. Det som er opplyst i dette møtet, er egentlig ikke nytt i forhold til det som ble opplyst av daværende utenriksminister Frydenlund da jeg tok opp saken i Stortinget 12. februar. Men jeg skjønner at Utenriksdepartementet har vurdert det slik at det har vært nødvendig med en lang og grundig uformell sonderingsperiode i forhold til israelske myndigheter.

Jeg vil gjerne stille et spørsmål til: Hva slags inspeksjons-, kontroll- og oppfølgingsmuligheter har Norge rettslig i forhold til de 151 tonn tungtvann som det nettopp ble opplyst at Norge har solgt til Frankrike? Og hva vet Utenriksdepartementet om en eventuell videreeksport av deler av dette tungtvannet til Israel? Ble f.eks. deler av dette tungtvannet videreeksportert til Israel i forbindelse med at Frankrike i slutten av 1950-årene leverte det meste av utstyret for å få bygd Dimona-reaktoren? Det er mange forskere som mener at når et land kjøper det vesentlige utstyret til en reaktor, så ønsker en ikke å kjøpe dette tørt. En ønsker å kjøpe det med tungtvann.

(SL) UTENRIKSMINISTER THORVALD STOLTENBERG: Jeg trodde jeg svarte på det i stad. Jeg må få lov til å komme tilbake til de to spørsmålene der.

KOMITEENS LEDER: Da er det ikke flere som har bedt om ordet til denne sak, og vi anser den ferdigbehandlet.

Sak nr. 6.

Spørsmål om erstatning etter Tsjernobyl-ulykken.

KOMITEENS LEDER: Når det gjelder denne sak, kan nevnes at den i mellomtiden har vært behandlet i Stortinget. Men siden den står på dagsordenen og tiden tillater det, kan jeg for ordens skyld spørre om noen har noe å si i den forbindelse. - Ingen har noe å si. Da går vi videre til neste sak.

Sak nr. 7.

Eventuelt.

KOMITEENS LEDER: Ingen har bedt om ordet.

Møtet hevet kl. 9.50.